

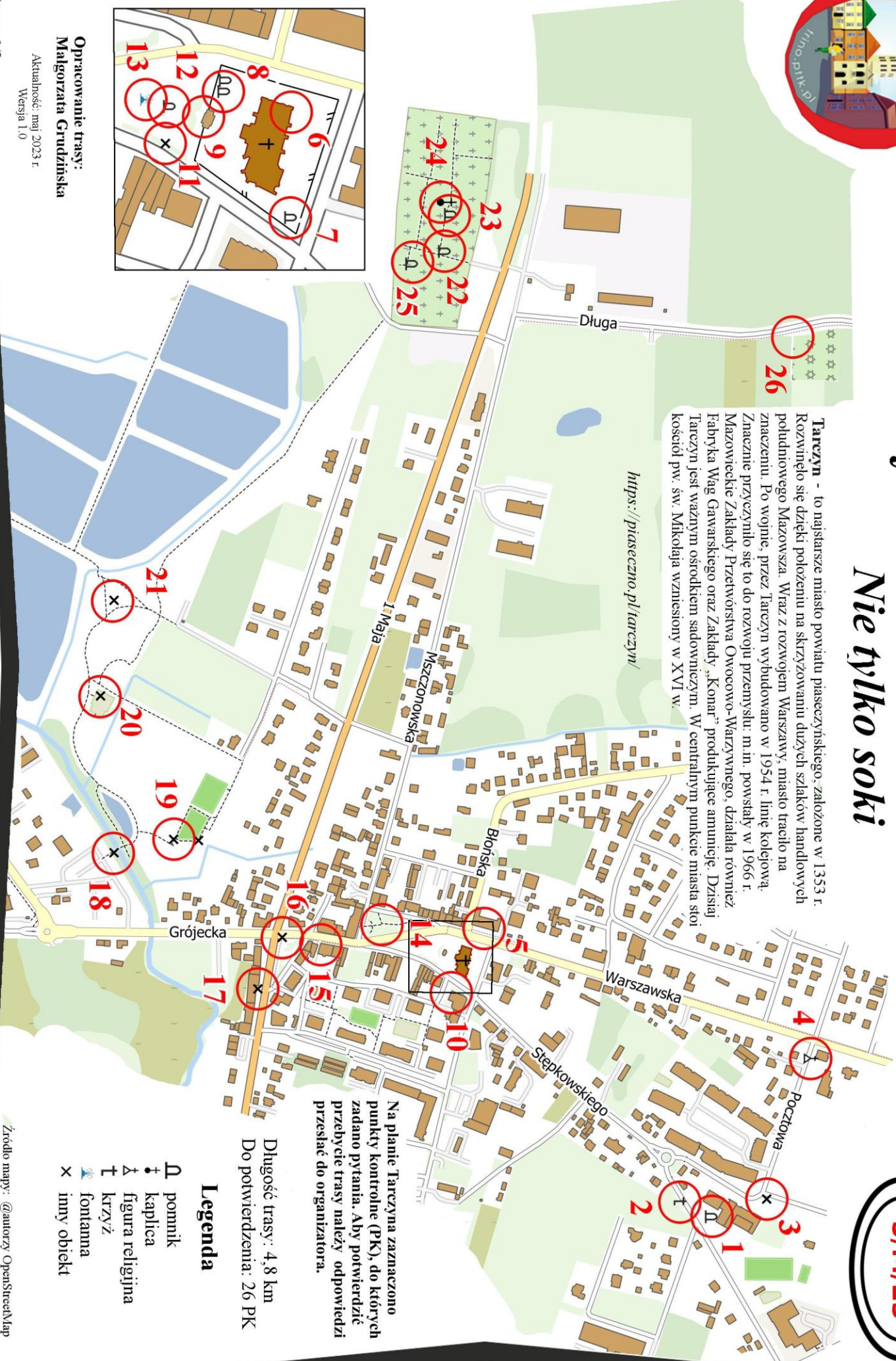
Tarczyn

Nie tylko soki

5/M/23

Tarczyn - to najstarsze miasto powiatu piaseczyńskiego, założone w 1353 r. Rozwinęło się dzięki położeniu na skrzyżowaniu dużych szlaków handlowych południowego Mazowsza. Wraz z rozwojem Warszawy, miasto traciło na znaczeniu. Po wojnie, przez Tarczyn wybudowano w 1954 r. linię kolejową. Znaczenie przywrócić się to do rozwoju przemysłu: m.in. powstały w 1966 r. Mazowieckie Zakłady Przetwórstwa Owocowo-Warzywnego, działają również Fabryka Wąg Gawańskiego oraz Zakłady „Konań” produkujące amunicję. Dziś Tarczyn jest ważnym ośrodkiem sadowniczym. W centralnym punkcie miasta stoi kościół pw. św. Mikołaja wzniesiony w XVI w.

<https://piaseczno.pl/tarczyn/>

Na planie Tarczyna zaznaczono punkty kontrolne (PK), do których zadano pytania. Aby potwierdzić przebieg trasy należy odpowiedzi przesłać do organizatora.

Długość trasy: 4,8 km
Do potwierdzenia: 26 PK

Legenda

- pomnik
- kaplica
- † figura religijna
- krzyż
- fontanna
- x inny obiekt

Opracowanie trasy:
Małgorzata Grudzińska

Aktualność: maj 2023 r.

Wersja 1.0

Turystyczno-Rekreacyjna Impreza na Orientację (5/M/23)

1.	Szkoła Podstawowa im. Juliana Stępkowskiego (od 1908 r. nauczyciel w Tarczynie, potem kierownik szkoły, społecznik, działał w AK, zginął w 1944 r. po aresztowaniu przez Niemców). Przed gmachem obelisk postawiony w 2008 r. w setną rocznicę utworzenia szkoły powszechnej w Tarczynie. Jaki kształt ma tablica z napisami zainstalowana po gładkiej stronie kamienia?
2.	Krzyż w miejscu cmentarza żołnierzy armii niemieckiej z I wojny światowej. Na kamieniu napis: „Módlcie się za poległych”, na belce krzyża tabliczka z logo PTTK. Kto również znajduje się wśród spoczywających?
3.	Artystyczna instalacja drzewa przy parkingu u zbiegu ulic Reszki i Pocztowej. Ile budek lęgowych jest zawieszonych na drzewie?
4.	Kapliczka z pocz. XX w. wpisana do gminnej ewidencji zabytków Ile lamp umieszczonych wewnątrz ogrodzenia oświetla kapliczkę?
5.	Zabytkowy, dawny zajazd pocztowy z I poł. XIX w. Poczta w Tarczynie była jednym z pierwszych urzędów w Królestwie Polskim. Zajazd stanowił ważną stację na trasie do Krakowa. Znajdował się tutaj punkt wymiany koni do dylżansów, noclegownia i karczma dla pocztylionów. W latach 1848–1868 naczelnikiem poczty był Ignacy Krajewski, pradziadek Ireny Sendlerowej, a od 1868 związany z nią był także jej dziadek Jan Krzyżanowski, jako urzędnik Dróg Żelaznych Warszawsko-Wiedeńskich. (Sama Irena często bywała w Tarczynie, a po śmierci ojca w 1920 r. przez pewien czas wraz z matką tu mieszkała.) Jaki jest nr rejestrowy zabytku?
6.	Zabytkowy kościół pw. św. Mikołaja BM (patron miasta), wzniesiony w XVI w. w stylu gotyckim, w XVII w. przebudowany, wydłużony i zbarokizowany. Zniszczony podczas pożaru w 1704 r., odbudowany 10 lat później. Obecnie ma pięć ołtarzy: główny, neogotycki z obrazem Niepokalanego Poczęcia NMP i pozostałe barokowe. W bocznym ołtarzu słynący łaskami obraz MB Tarczyńskiej, na uwagę zasługuje też znajdujący się w nawie głównej obraz „Trójca Święta i św. Józef” M. L. Willmanna (1630–1706), zwanego śląskim Rembrandtem. W pobliżu pn.-zach. narożnika świątyni wmurowane w cegły dwie niewielkie tabliczki (prostokątna i okrągła). Jaki znak?
7.	Dawny cmentarz przykościelny. Grobowiec rodziny Szymońskich, dziedziców Mrokowa, pochodzący z poł. XIX w. Jakich wyrazów brak w przytoczonej początkowej części jednego z napisów: „Józefowi ... Szymońskiemu”?
8.	Teren przykościelny. Grób symboliczny legionisty Feliksa Dębskiego poległego w 1920 r. (Warto obejrzeć znajdujący się obok kamień upamiętniający żołnierzy Armii Krajowej.) Gdzie miała miejsce bitwa, w której zginął?
9.	Zabytkowa, klasycystyczna dzwonnica z 1842 r., wbudowana w obręb muru kościelnego. Na jej ścianie płaskorzeźba z 2006 r. przedstawiająca Jana Pawła II oraz tablice, m.in. z jego cytataми. Świadkowie czego?
10.	Tablica na gmachu Banku Spółdzielczego upamiętniająca radiotelegrafistów Armii Krajowej. Jakie imiona mieli aresztowani?
11.	Studnia miejska odrestaurowana z fundacji rodziny B. Trepkowskiego. W którym roku?
12.	Obelisk ku czci żołnierzy poległych w latach 1914-1920. Obecnie upamiętnia także tych, którzy zginęli w walkach o niepodległość ojczyzny w innych okresach historycznych. (Warto zwrócić uwagę na wmurowaną w bruk przy obelisku tablicę z datami związanymi z prawami miejskimi Tarczyna). Kto był fundatorem obelisku w 1938 r.?
13.	Trójkątny rynek z zachowanym historycznym układem ulic wylotowych. Co roku organizowane jest tu Tarczyńskie Owocobranie, promujące sadownictwo, lokalną sztukę, rzemieśnictwo i przysmaki. Na Rynku powstaje wtedy piramida z jabłek, a święto plonów poprzedza Półmaraton Tarczyński. Przemysł owocowo-warzywny miał duże znaczenie dla rozwoju miasta. Od r. 1966 do prywatyzacji w latach 90. XX w. działały tu Mazowieckie Zakłady Przetwórstwa Owocowo-Warzywnego produkujące kultowy napój PRL – Płyś oraz soki Tarczyn. Spółka, która przejęła zakłady, doprowadziła je do upadłości (obecnie są tu: firma Binder International produkująca mrożone owoce i warzywa Smaki Tarczyna oraz Browar Jabłonowo), a w 2015 r. sprzedała markę Tarczyn spożywczemu gigantowi - Grupie Maspex (wytwarzane przez nią soki poza nazwą nie mają nic wspólnego z miastem). Fontanna z kamiennym jabłkiem – symbolem bogactwa okolicznych sadów. Ile dysz wylotowych rozmieszczono kółkiem wokół jabłka?
14.	Niewielki skwer w południowej części Rynku. (W sąsiedztwie godny uwagi dom nr 37 z początku XX w. wpisany do gminnej ewidencji zabytków, w którym „od zawsze” była i nadal jest apteka.) Co przedstawia mozaika ułożona z kostek u zbiegu alejek?
15.	Ul. Grójecka 3 i 5. Kamienica i dom z początku XX w. wpisane do gminnej ewidencji zabytków. Ile okrągłych otworów wentylacyjnych jest w południowej ścianie budynku przy Grójeckiej 5?

Turystyczno-Rekreacyjna Impreza na Orientację (5/M/23)

16.	Skwer u zbiegu Komornickiej i Grójeckiej. Przed wojną stała tu synagoga, zbudowana ok. 1845 r., zniszczona przez Niemców w 1942 r.; w latach 20. XX w. Żydzi stanowili ponad 50% mieszkańców miasta. (Z dawnej zabudowy zachował się dom z końca XIX w. przy Komornickiej 3, wpisany do gminnej ewidencji zabytków.) Na skraju skweru, przy ścieżce rowerowej, niewielka tabliczka wskazująca kierunek jazdy do kościoła i rynku. Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Zlewni Rzeki ... której?
17.	Budynek Ochotniczej Straży Pożarnej, działającej w mieście od 1900 r. (okolicznościowa tablica wmurowana w 110 rocznicę utworzenia). Przed remizą motopompa z lat 80. XX w. z małą tabliczką fabryczną. W jakim mieście została wyprodukowana?
18.	Mostek nad Tarczynką wybudowany w 2016 r. w ramach inwestycji „Budowa kompleksu rekreacyjnego w Drozdach”. Dostęp przez podmokłe łąki nadrzeczne od mostku do obiektów sportowo-rekreacyjnych, powstałych w ramach tego samego projektu (plac zabaw, skatepark i boisko wielofunkcyjne), umożliwiają podesty spacerowo-wypoczynkowe wykonane z drewna modrzewia syberyjskiego. Przed mostkiem tablica z regulaminem korzystania z terenu „Drozd”. Który podpunkt punktu 1 zakazuje palenia papierosów?
19.	Niewielki park street workout (sport opierający się o ćwiczenia siłowe wykorzystujące jedynie ciężar własnego ciała) wybudowany w 2020 r. Tablica z rysunkami i opisem kilku ćwiczeń. Jaki wzrost ma mieć młodzież i osoby dorosłe, by móc skorzystać ze sprzętu tego parku?
20.	Plac zabaw z bezpieczną nawierzchnią. Wśród sprzętów dla dzieci najwięcej miejsca zajmuje duże urządzenie z różnymi przejściami i zjeżdżalniami, udekorowane tak, by sprawiało wrażenie „przeprawy przez dżunglę”. Ile kolorowych papug usiadło przy palmach?
21.	Tężnia solankowa. Tablica z regulaminem korzystania. Ile powinien trwać zalecany jednorazowy seans tężni solankowej?
22.	Cmentarz parafialny założony na przełomie XVIII/XIX w., wpisany do gminnej ewidencji zabytków. Zachowały się nieliczne stare pomniki nagrobne, głównie przy alei wiodącej od bramy do kaplicy cmentarnej. Część z nich objęło opieką Towarzystwo Przyjaciół Tarczyna, m.in. mogiły F. Błędowskiego, F. Kornatowskiego i F. Łobodowskiego. Grób księdza proboszcza Wojciecha Zgleczewskiego zmarłego w 1897 r. (Po drugiej stronie alei spoczywa zasłużony dla miasta ks. Czesław Oszekiel, zamordowany przez Gestapo w 1944 r., patron jednej z ulic.) Jaki adres miała firma R. S. Lubowieckiego, która wykonała nagrobek ks. W. Zgleczewskiego?
23.	Cmentarz parafialny. Grób Karola Woyde, ostatniego burmistrza Tarczyna przed utratą praw miejskich w 1869 r. Jak miał na drugie imię?
24.	Cmentarz parafialny. Kaplica cmentarna z lat 20. XX w. wpisana do gminnej ewidencji zabytków. (Obok, po stronie północnej grób rodziny Krajewskich, w tym przodków Ireny Sendlerowej oraz jej dziadka J. Krzyżanowskiego, nagrobek częściowo uszkodzony - bez krzyża tylko z jego żeliwną podstawą.) Na ile części podzielone jest każde z dwóch okien kaplicy?
25.	Cmentarz parafialny. Zbiorowa mogiła powstańców styczniowych z oddziału Pawła Gąsowskiego ps. „Pawełek” poległych 29/30 września 1863 r. w potyczce pod Przypkami. (Obok pomnik W hołdzie żołnierzom „Szarych Szeregów” AK rejonu Tarczyn.) Ile wszystkich ogniów ma łańcuch przymocowany do kamienia będącego podstawą krzyża?
26.	Cmentarz żydowski powstały w poł. XIX w., zniszczony podczas okupacji niemieckiej i częściowo po niej. Po wojnie skrajne fragmenty stały się polami uprawnymi i sadem, reszta przez wiele lat była dzikim wysypiskiem śmieci. W latach 2014-2018 prowadzono prace porządkowe. Obecnie cmentarz jest ogrodzony i opatrzony napisem: „w rekonstrukcji”. Zachowało się niewiele nagrobków w różnym stopniu zniszczenia. Czego kształt - widoczny z daleka - tworzą ciemne płytki na jasnym murze cmentarza?

Odpowiedzi należy przestać za pomocą formularza
dostępnego na stronie internetowej.

Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/67 z dnia 27.04.2016 r.
w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych
i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46
(ogólne rozporządzenie o ochronie danych, tzw. RODO),
przesyłający wyraża zgodę na publikację na liście osób.

trino.pttk.pl